

**Prva nagrada natječaja Mali Marulić, 2016.**

**Hana Veček**

**MAGNUS**

**Likovi:**

PROFESOR JANDREJ

MARKO

GLASIĆ (MAGNUS)

MAMA

BAKA MAJA

1.

*(U dnu pozornice nalazi se veliki bijeli zid, na njemu se izmjenjuju projekcije. Upravo vidimo fotografiju velikog mosta nad morem. Ispod projekcije nalazi se starinska drvena katedra, nalikuju na drveni most – sa svake strane ima dvije stepenice i ogradu. Na njoj stoji profesor Jandrej i dugačkim štapom pokazuje po projekciji na zidu iza njega. Profesor Jandrej je mlad, voli svoj predmet i svoje učenike, a voli i boju svog glasa.)*

**PROFESOR JANDREJ:** Ovo je Oresundski most koji spaja Švedsku i Dansku. I to Malmö u Švedskoj, tako je, kaže se Malmö s umlautom! Kako što znači umlaut, zar vi ne učite njemački? Aha, dobro, s preglasom na o. Preglasom! Stavite usta na o i kažete e. Dobro dosta sad. Dakle spaja Malmö u Švedskoj s glavnim gradom Danske, Kopenhagenom. Taj most u jednom trenutku ponire u more i pretvara se u tunel... i tako Hiperborejci putuju malo iznad, a malo ispod mora.

*(Na zidu se vidi projekcija velikog sata. Na njemu je upravo 15 sekundi do 1 i 10.)*

**PROFESOR JANDREJ:** Hiperborejci, to je kako su stari Grci nazivali narode koji žive na dalekom sjeveru. Grci su vjerovali kako tamo vlada vječni mir i vječno svjetlo i kako nikad nitko... *(Čuje se školsko zvono i čujemo buku stolica i učenika koji spremaju svoje stvari.)*

**PROFESOR JANDREJ** *(glasno):* Riješite u radnoj bilježnici poglavlje o Skandinaviji za zadaću! A ti, Marko, dođi malo ovdje, za katedru, trebam te nešto!

*(Pojavljuje se Marko, dječak od 13 godina. Penje se na katedru, vidno neraspoložen. Profesor Jandrej drži neke papire u rukama i njima maše ispred Marka.)*

**PROFESOR JARNEJ:** Marko, što je ovo? Pa ti nisi baš ništa zaokružio. Zašto? Zašto nisi odgovorio na pitanja?

**MARKO** *(nevoljko):* Nisam znao.

**PROFESOR JANDREJ:** Što nisi znao? Da treba odgovoriti?

**MARKO:** Odgovore.

**PROFESOR JANDREJ:** E pa to ti ne vjerujem. Marko, sa mnom pričaš. Dvije si mi godine bio u naprednim geografima i sad misliš da ću ja progutati tu priču kako ti ne znaš odgovor na pitanje koja je najveća zemlja u Evropi? I pogledaju ovu slijepu kartu, potpuno je prazna. Gledaj, ja znam da je ovo jako težak period za tebe, ali ovo sad već zbilja dugo traje... I čuo sam u zbornici da si i kod drugih na ispitima predao prazne papire. Marko, pa ne možeš sad pasti razred!

*(Marko šuti.)*

Ne želim ti upisati jedinicu, ajde da ti meni usmeno odgovaraš slijepu kartu.

*(Na zidu se pojavljuje projekcija slijepe karte Evrope. Profesor Jandrej svojim teleskopskim štapom pokazuje države na karti.)*

**PROFESOR JANDREJ:** Evo na primjer, koja je ovo država? Ova velika? To znaš...

*(Marko i dalje šuti.)*

**PROFESOR JANDREJ:** Ma daj, Marko, pa znaš, Bundesliga, Bayern, dakle...

**MARKO:** Ne znam.

**PROFESOR JANDREJ:** Sad izmišljaš. Znam da znaš.

**MARKO:** Ne znam.

**PROFESOR JANDREJ:** A ovo? Ajde mi reci da ne znaš koja je ovo zemlja? *(Pokazuje na Hrvatsku.)*

**MARKO:** Ne znam.

**PROFESOR JANDREJ:** Kako ne znaš, to je Tunguzija. TUN-GU-ZI-JA.

*(Pokušava nasmijati dječaka, ali očekivani efekt izostaje.)*

Marko! Pa kako da ti pomognem? Što ćemo sad?

**MARKO:** Upišite mi jedinicu.

**PROFESOR JANDREJ:** Molim te, objasni mi...

**MARKO:** Ne moram ja vama ništa objašnjavat. Upišite mi jedinicu i gotovo!

**PROFESOR JANDREJ:** Ali ja ti samo želim...

**MARKO:** Da, da, znam, pomoći. E pa onda mi upišite jedinicu i pustite me više na miru!

*(Tišina.)*

**PROFESOR JANDREJ:** Dobro, ako je to jedino što će te usrećiti! Ali očekujem od tebe da to ispraviš. I to uskoro. Evropske zemlje. Sve. Na karti.

*(Na zidu vidimo stranicu iz e-imenika u koju profesor dodaje jedinicu iz geografije, a na stranici se vide jedinice i iz ostalih predmeta, pogotovo iz hrvatskog.)*

**MARKO:** Mogu li sad ić'?

**PROFESOR JANDREJ** *(gleda ga tužno)*: Možeš Marko.

*(Mrak.)*

*(Osvjetljen prostor uz rub proscenija. Marko brzo hoda. Iz ulice se čuje kako ga doziva ženski glas. On ne usporava. Izlazi Anja, 12 godina, ide s Markom u razred. Ima uske traperice i kariranu košulju. Nosi se kao dječak, ali nije nimalo muškobanjasta. Ima prekrasan osmijeh koji ovaj put nećemo vidjeti, ali ga možemo naslutiti. Vidljivo je koliko voli Marka.)*

**ANJA:** Marko! Stani! Daj čekaj!

**MARKO:** Evo, čekam, šta je?

**ANJA:** Marko, reci mi da nije istina ovo što sam čula!

**MARKO:** Nije istina.

**ANJA:** Šta?

**MARKO:** Ne znam šta. Rekla si samo da kažem da nije istina.

**ANJA:** Joj, daj molim te, prestani. I mislim da znaš o čemu pričam. Sad mi je Sven rekao da si urlao na rasku da te čulo pola škole i da si joj rekao da si te pedagoške mjere može nekud staviti.

**MARKO:** Rekao sam joj i kud.

**ANJA:** Ti nisi normalan, časna riječ, nisi normalan. Izbacit će te iz škole po kratkom postupku. Marko, molim te prestani s tim sranjima.

**MARKO:** Anja, molim te, prestani me i ti pilat. Svi me pilaju, nemoj me još i ti.

**ANJA:** Marko, ja znam da ti je teško, znam da to sve radiš jer si očajan, ali to mora prestat', pod hitno! Ni ja te više ne mogu gledat ovakvog.

**MARKO:** Ni ne moraš me gledat.

**ANJA:** Marko! Nemoj! Molim te, nemoj! Znam da je grozno to što je tvoj tata...

**MARKO:** AAAAAAAAAA!!!!!!! Makni se, makni se od mene! Bježi prije nego što... *(Zamahne rukom prema njoj.)*

**ANJA:** O Bože, Marko! *(Odlazi od njega, plačući.)*

*(Mrak, muzika, na zidu projekcija velikog sata čije se kazaljke ubrzavaju i velikom brzinom prođu par krugova.)*

### 3.

*(U prednjem dijelu pozornice nalaze se naznačene dvije prostorije. Lijevo je Markova soba s krevetom i niskim ormarićima oko kreveta na kojima su, kao i po krevetu, porazbacane stvari. Desno se nalazi*

*naznaka dnevne sobe, trosjed i ispred njega stolić. Na stoliću je kutija s maramicama. Dva prostora odvojena su vratima u okviru koja stoje u sredini sobe. To su vrata Markove sobe i na njima upravo stoji Markova mama. Izrazito lijepa žena, ali beskrajno tužna, napuklog glasa i s dubokim, tamnim podočnjacima. Marko leži na svom krevetu.)*

**MAMA:** Ali sine, ne možeš tri dana za redom ne ići u školu.

Šta da kažem razrednici, već je zvala...

**MARKO:** Baš me briga šta ćeš joj reći, slaži joj nešto, al' ja u školu ne idem.

**MAMA:** Do kad?

**MARKO:** Šta do kad?

**MAMA:** Do kad ne ideš u školu.

**MARKO:** Ne znam. Do nikad. Eto.

**MAMA:** To se ne može Marko, škola je obavezna.

**MARKO:** A 'ko će me natjerati? Ti?

**MAMA:** Ja te ne želim na ništa tjerati, ali ako ću morati, da onda valjda ja.

**MARKO:** A kako ćeš to, molim te, napraviti?

**MAMA:** Uzet ću ti mobitel i kompjuter.

**MARKO:** Ma nemoj! I šta misliš da ću se ja dezintegrirati ako to napraviš?

Evo ti! Evo ti mobitel. Uzmi ga! Evo ti i laptop, uzmi ih slobodno, nosi ih... Radi šta hoćeš s njima, daj ih Ciganima, baci ih u smeće, ali kažem ti da ne idem u školu. I nemaš me s čim ucjenjivati.

**MAMA:** Marko, nemoj tako, molim te, daj da razgovaramo! Ja razumijem da ti je teško...

**MARKO:** Ne razumiješ ti ništa! Ništa! Jer si glupa, čuješ me, glupa!!! Glupa! *(Zalupi vratima od sobe i zaključa ih iznutra.)*

*(Mama još neko vrijeme ostane na vratima, a onda tiho plačući ostavi laptop i mobitel na stolu u dnevnom boravku i izađe sa scene. Marko sjedi na krevetu s licem u rukama i teško diše.)*

**GLASIĆ:** Ponekad bi te najradije zadavio!

*(Marko skoči s kreveta i ogleda se po sobi.)*

**MARKO:** Molim? 'Ko je to?

*(Tišina.)*

**MARKO:** Čuo sam te. Gdje si se sakrio?

*(Marko pretražuje sobu, otvara ormar, gleda ispod kreveta.)*

**MARKO:** Pokaži se, čuješ!

Dosta je bilo s tim glupostima! Pokaži se da te vidim!

*(Ništa ne pronalazi, iako je preturio cijelu sobu, koja je već ionako bila neuredna. Sjeda ponovno na krevet.)*

**MARKO:** Možda mi se samo učinilo. Možda nisam ništa čuo. Možda je to samo nešto zacvililo. Neka glupa buba. Govnovalj!

*(Tišina.)*

I što je ono bio rekao? Da bi me najradije zaklao?

**GLASIĆ:** Zadavio. Ovim rukama.

**MARKO:** Hahahaha... Sudeći po tvom glasu ti ne bi mog'o zadaviti ni muhu.

Šta si ti uopće? Patuljak? *(Marko ponovo gleda u ladice i pod poplun...)*

**GLASIĆ:** Uzalud me tražiš.

**MARKO:** Misliš da si se tako dobro sakrio da te ja ne mogu naći u vlastitoj sobi? Šta misliš da sam ja ćorav?

**GLASIĆ:** Ne.

**MARKO:** Nego, zašto te ne mogu naći? Jer sam glup?

**GLASIĆ:** Ne. Nego zato što sam nevidljiv.

**MARKO:** Hahahahaha... Pa naravno, kako mi to odmah nije palo na pamet! Ti si nevidljiv. Mo'š mislit! Ti misliš da ću ti ja povjerovati u nešto tako debilno?

**GLASIĆ:** Možda ne odmah. Ali koje još drugo objašnjenje postoji?

**MARKO:** Recimo... recimo da me netko, baš ono, ubija u pojam i da mi je podmetnuo neki zvučnik ili nešto slično i da mi pušta te tvoje rečenice.

**GLASIĆ:** Ja ću malo prileć'. Ti se javi kad nađeš zvučnik ili nešto slično.

*(Marko nastavlja pretraživati sobu. Sada gleda na najmanja mjesta, zaviruje u kapice od flomastera...)*

**MARKO:** Nevidljiv! Kako da ne. Nevidljiv k'o nevidljiva Iva! A ovo je bajka. Bajka o Marku i nevidljivom idiotu!

Što uopće znači nevidljiv? Mislim znam šta znači, ali jel to znači da si tu i da bih te mogao dotaknuti ali te se ne vidi ili to da tvoje tijelo nije uopće ovdje...

**GLASIĆ:** Ovo drugo.

**MARKO:** Ma nemoj! Dobro, slušaj, ne da mi se više tražiti. Ajde mi reci tko si i šta uopće radiš tu. I šta hoćeš od mene.

**GLASIĆ:** Za početak hoću da pospremiš ovaj krš.

**MARKO:** I ti, jel da? Nevjerojatno. Čini se da postoje samo dvije važne stvari na ovom svijetu: jedna je da pospremiš sobu, a druga da napišeš zadaću. E pa meni je dosta i jedne i druge. Odlučio sam odustati i od škole i od pospremanja sobe, pa da vidimo šta se onda dogodi.

*(Tišina.)*

**MARKO:** Šta? Nemaš na to ništa za reć, jel? Pa da.

*(Tišina.)*

Ne, stvarno, izvoli mi reci bar nešto. Ne možeš doći i plašiti djecu i onda im ne reći ništa o tome tko si i što hoćeš. Mogu mi ostati traume od toga. A već imam dosta trauma! Evo pitaj moju rasku ako meni ne vjeruješ! Baš mi je prekjučer rekla da ona zna da sam ja istraumatizirano dijete, ali da me ona više neće trpjeti ni jednu jedinu sekundu. I nek' se slobodno žalim i psihologici i pedagogici i kome god hoću. I onda je nazvala mamu da dođe u školu i sve joj to ponovila. Tako da bi ja pripazio na tvom mjestu!

*(Tišina.)*

Čekaj, ti sad stvarno čekaš da ja počnem pospremati?

Ili više nisi tu?

Je li?

*(Tišina.)*

Mislim kako da ja znam?

Dobro, recimo da više nisi tu. Ja ću lijepo leći i to je to. Tebe nema, možda te nikad nije ni bilo, možda se to sve samo učinilo mom istraumatiziranom mozgu.

*(Marko leži i gleda u strop. Tišina.)*

*(Naglo ustane.)*

Dobro, ajde da vidim šta bi se desilo kad bih počeo pospremati.

*(Kreće vraćati stvari u ladice.)*



I, 'oćeš mi praviti društvo dok pospremam?

**GLASIĆ:** 'Oću.

**MARKO:** Mogao bi mi malo i pomoći.

**GLASIĆ:** Ne mogu micati stvari.

**MARKO:** A šta možeš?

**GLASIĆ:** Pričati s tobom. I to je to.

**MARKO** (*nastavljajući spremati*): Dobro, ajde mi prvo reci zašto ti je toliko bitno da pospremim?

**GLASIĆ:** Zato jer mi je grozno gledati ovaj kaos. Zato što će bit bolje kad pospremiš.

**MARKO:** Kome?

**GLASIĆ:** Svima. Čak i tebi.

**MARKO:** Aha. Dobro. Recimo. A sad mi reci šta radiš ovdje, kako se zoveš i zašto bi me najradije zadavio.

**GLASIĆ:** Trenutačno tu živim. Zovem se... Magnus. Magnus Bunker.

**MARKO:** Magnus Bunker! Čekaj, to mi je od nekud poznato! Ne mogu se sad sjetit od kud! Dobro, nema veze. A zašto bi me najradije zadavio?

(*Tišina.*)

**GLASIĆ** (*tiho*): Jer si tako grozan prema mami.

(*Tišina.*)

**MARKO:** Znaš što, ti ne znaš...

**GLASIĆ:** Znam. Umro ti je tata. I to je grozno, ali...

**MARKO:** Gle, ne razumiješ...

**GLASIĆ:** Razumijem!

**MARKO:** Dobit ću nervni slom, majke mi, ako mi samo još netko kaže da me razumije, a da me nije ni saslušao! Zašto svi misle da točno znaju što mi je i kako mi je! Svi znaju kako je biti na mom mjestu, samo bi se svi na mom mjestu puno bolje ponašali! I ne bi pravili probleme! I uopće bi bili potpuno normalni da su na mom mjestu! I kul! I ne bi bili ni malo nervozni! Što mi samo govori da nemaju POJMA kako je biti na mom mjestu! Pojma o pojmu!

**GLASIĆ** (*tiho*): Pa kako je biti na tvom mjestu?

**MARKO:** Jezivo! Kao da se stalno budiš usred noćne more! Svaki dan se ponovno moraš sjetiti da to nije san, da je to sve istina.

*(Tišina.)*

**MARKO:** I kako je samo glupo umro! Bili smo svo troje u Arena centru, kupovali smo meni cipele, a njemu hlače. I on se već tamo počeo uzrujavat. Sve mu je išlo na živce, i gužva, i cijene, i tete prodavačice, i ja i mama.

**GLASIĆ:** Uh.

**MARKO:** I kad smo konačno sve kupili i izašli van, vidjeli smo da ispred našeg auta stoji parkiran neki drugi auto, s upaljena sva četiri žmigavca i da mi ne možemo van. On je poludio. Počeo je urlati i psovati, da kakvi su to ljudi, kakav je to svijet, da bi on mog'o sad ubit tog tipa... Mama ga je pokušala smirit, ali ništa, sve je bilo samo još gore. I onda se pojavio taj tip, i odmah se krenuo ispričavat i objašnjavat, ali tata ga nije čuo. Urlao je na njega toliko jako da se sav zacrvnio. I onda je samo stao, uhvatio se rukom za srce, pogledao u mamu i mene, začuđeno, kao da je tek sad shvatio da smo tu, i pao. Ovaj čovjek je odmah nazvao hitnu, došla je i njegova žena i mali sin koji im je izašao iz auta i zbog kojeg je onako ostavio auto... Mama je sjedila na podu i držala mu glavu u krilu i samo ponavljala: Dobro je, sve je dobro, Igore moj, dobro je, sve je dobro... Ja sam samo bio ljut, kako se mogao toliko uzrujati oko takve gluposti, bože moj! I onda me mama zazvala i ja sam vidio da me on gleda, kao da mi hoće nešto reći, ali nije ništa rekao, samo je pogledao prema nebu i... oči su mu se ukočile. Stizala je hitna, a mama je vikala i vikala, nije ga htjela pustit... *(Plače.)*

*(Tišina.)*

**GLASIĆ:** Da... da...

**MARKO:** I neću da sad misliš da je on bio neki kreten koji se oko svega uzrujavao i koji je stalno vikao! Jer nije! I na mene nije skoro nikad vikao! Samo kad je trebalo! I znao je biti divan, divan, i kad bi bili na moru, znao bi satima pričati sa mnom o svemu... I uvijek bi mi pomogao oko zadaće, kad god bi stigao! Bio je pametan, i duhovit, i uvijek me nasmijavao! A sad ga nema!

*(Tišina.)*

**GLASIĆ:** Fali ti tata.

**MARKO:** Da, fali mi tata. Ali nije samo to. Sve mi fali. I mama mi fali. I ja si falim.

**GLASIĆ:** Kako to misliš da ti fali mama?

**MARKO:** Pa kao da ni nje više nema od kad je tata umro. To je neka potpuno druga žena. Neki zombi. Samo sjedi i gleda u prazno. Ili sjedi i plače. Prošla su tri mjeseca od kad je umro, a ona se još nije vratila na posao. Na bolovanju je. Prva dva mjeseca je s nama živjela baka Maja, ali se prije mjesec dana vratila u Ameriku i sve se raspada. Ovaj tjedan smo četiri puta naručili pizzu za ručak, makar ona ionako ništa ne jede. Jedan dan sam ja skuhao juhu od gljiva iz vrećice.

**GLASIĆ:** Pa da zoveš baku Maju da se vrati?

**MARKO:** Ne, jer to je najgore, onda ona baš ništa ne mora. Mislim da je baka zato i otišla natrag, da ju natjera da se pokrene. Ali ništa za sad.

**GLASIĆ:** A zar joj ti ne možeš nekako pomoć?

**MARKO:** Ja? Pa jel' ona meni mama il' sam ja njoj?

**GLASIĆ:** Oprosti. Oprosti. Imaš pravo.

**MARKO:** Ja se samo plašim da i ja ne postanem zombi, da i meni ne postane svejedno. Imam osjećaj da ako samo nastavim radit zadaću i ić u školu i ponašat se kao da je sve normalno da ću poludit! Kad nije normalno! Hoću da svi vide da nije normalno! I da se ona trgne! I da se nešto desi! Ne znam šta, bilo šta! Samo da prođe ovaj užasan osjećaj! A ne prolazi! *(Plače.)*

**GLASIĆ:** Samo ti plači, Marko, plači dobri moj Marko...

*(Stiša se svjetlo, počinje svirati neka nježna muzika, na zidovima prolaze svjetla, kao od neke snježne i melankolične disko kugle.)*

**MARKO (tiho):** To si ti napravio? Nisam znao da možeš.

**GLASIĆ:** Nisam ni ja.

*(Muzika svira.)*

**MARKO:** Lijepo je.

*(Mrak.)*

#### 4.

*(Vidimo malo svjetlo u dnevnoj sobi, svjetlo je s laptopa i osvjetljava mamino lice, mama sjedi na trosjedu i drži laptop u krilu. Uskoro se na zidu pojavljuje baka Maja, njih dvije pričaju preko Skypea.)*

**MAMA:** Mama!

**BAKA MAJA:** Lutko moja! Tu sam!

**MAMA:** Mama...

**BAKA MAJA:** Dobro je, dušo.

**MAMA:** Nije dobro. Ne mogu. Ništa ne mogu.

**BAKA MAJA:** Možeš zlato, samo polako.

**MAMA:** Ne mogu.

**BAKA MAJA:** Kad si sama sebe uvjerala da ne možeš. Moraš si zadavati zadatke za svaki dan. I rješavati ih kao da ti život ovisi o tome. I moraš se vratiti na posao. Šta si danas kuhala?

**MAMA:** Naručili smo pizzu.

**BAKA MAJA:** Opet? OPET?!!

**MAMA:** Kao da je to važno.

**BAKA MAJA:** To je najvažnije. To je apsolutno najvažnije od svega! Čovjek kuha za drugog iz ljubavi! Moraš opet početi kuhati Marku! To je najjednostavniji način da mu pokažeš da se brineš za njega. Kako je on?

**MAMA:** Prestao je ići u školu.

**BAKA MAJA:** Šta?

**MAMA:** Čula si.

**BAKA MAJA:** I što si ti napravila?

**MAMA:** Uzela sam mu laptop i mobitel.

**BAKA MAJA:** I misliš da će se zbog toga predomisлити?

**MAMA:** Kad ne znam šta da radim. Igor bi znao da je tu.

**BAKA MAJA:** Gluposti. Da si ti umrla, a da je Igor ostao s Markom on isto ne bi imao pojma. On još sto puta više ne bi imao pojma. Ali to nije važno.

**MAMA:** Da, važno je to da Igora više nema.

**BAKA MAJA:** Ima ga, samo ga ti ne vidiš. Jer si se skoncentrirala na to da ga nema. Umjesto da gledaš u to koliko ga još ima. On je u tebi, ogroman dio tebe. I on je u Marku. Bit će zauvijek u Marku. A ti... ti... Sunce. Sunce moje, nemoj više plakati. Čovjek u jednom trenutku mora prestati plakati. Moraš se prestati sažalijevati. Moraš se početi ponovno radovati. Svemu. Životu, Marku, Igoru, makar ga više nema.

**MAMA:** Ali kako?

**BAKA MAJA:** Pomisli šta bi Igor dao da može ostati s Markom i gledati ga kako odrasta, kako ide u srednju školu, na faks.. Pomisli koliko je divno što postoji mogućnost da ćeš jednog dana biti baka! I nađi nekog dobrog terapeuta, ne moraš sve sama. I da čujem, šta ćeš sutra kuhati?

**MAMA:** Pohano i pire?

**BAKA MAJA:** Odlično!!! Idi sad spavaj, zlato moje. I nazovi sutra na posao i reci im da ćeš svratit u ponedjeljak da ih vidiš. Ljubim te.

**MAMA:** I ja tebe.

**BAKA MAJA:** Sanjaj pohano i pire. Pohano i pire...

*(Mrak.)*

## 5.

*(Jutro. Na satu je osam. Marko je ustao i vraća se u svoju sobu jedući bananu.)*

**GLASIĆ:** Vidim još uvijek ti je banana najdraži doručak.

**MARKO:** Ej, Magnus! Tu si! Da, kornfleks pa banana.

**GLASIĆ:** Drago mi je da barem nisi izgubio apetit.

**MARKO:** Stalno sam gladan. To je jače od mene. Pubertet. Baka kaže da rastem k'o iz vode. Mamu sam već prerast'o, a svaki čas ću i...

**GLASIĆ:** Svaki čas ćeš i tatu. Bez brige, prerast ćeš ga, makar više nije tu. Prerast ćeš ga s vremenom u svakom pogledu.

*(Tišina.)*

**GLASIĆ:** Škola je popodne?

**MARKO:** Da.

**GLASIĆ:** I što trebaš spremi za danas?

**MARKO:** Uh. Geografiju, za početak. Ali ne znam dal' sam u stanju.

**GLASIĆ:** Što?

**MARKO:** Naštreat sve europske zemlje.

**GLASIĆ:** Pa onda ih nemoj naštreat. Nauči ih. I nađi neki zabavan način.

**MARKO:** E sad stvarno zvučiš k'o moj tata. On je uvijek tvrdio da sve može biti zabavno i da se sve može naučiti. „Da bi se nešto naučilo, mora se prvo razumjeti!“ Ta mu je bila najdraža. Ovo ti je on.

*(Uzima fotografiju sa stolića pored kreveta, a mi ju vidimo u projekciji na zidu. Marko i njegov otac sjede na podu i ispred sebe imaju otvorene bilježnice i knjige. Otac gleda u kameru i smije se, Marko plazi jezik.)*

Nikad neću zaboravit kad je tu sjedio tjedan dana svako popodne sa mnom u sobi, kad smo u petom razredu dobili informatiku. On je inače pisao muziku na kompu i čak je napravio dva programa za pisanje muzike. Obožavao je i kompjutere i programiranje i igrice, ali ga je naš udžbenik iz informatike dotukao. Mučio se danima da ga dešifrira. Bila je jedna rečenica koju smo ponovili hiljadu milijuna puta, mozak ju je naprosto odbijao zapamtiti. Na koncu sam je zapamtio kao Najnezapamtljiviju rečenicu na hrvatskom jeziku.

**GLASIĆ:** Podatkovne datoteke nastaju u nekom od primjenskih programa kao rezultat korisnikova rada na računalu!

*(Tišina.)*

**MARKO:** 'Ko si ti?

**GLASIĆ:** Kako to misliš?

**MARKO:** Reci mi tko si. Istinu mi reci!

*(Tišina.)*

**MARKO:** Tata, jesi to ti?

*(Tišina.)*

**MARKO:** Tata?

**GLASIĆ:** Jesam.

*(Glasić se mijenja u glas odraslog muškarca.)*

Jesam sine.

**MARKO:** Tata! Tata, tu si!!! Tu si!!!

Pričaj, sve mi reci! Pa ti si onda stalno s nama, nisi nikad ni otišao, je li?

**GLAS:** Da, cijelo vrijeme sam tu. Ali sve do jučer nisam znao da me možeš čuti. Puno sam puta pričao mami, ali me ne bi čula.

**MARKO:** Od plakanja.

**GLAS:** I valjda ima razlog zašto me samo ti možeš čuti.

**MARKO:** Tata. O Bože. Tata.

**GLAS:** Marko moj divni. Sine moj.

**MARKO:** Ali ti si i dalje mrtav?

**GLAS:** Uh. Da.

**MARKO:** I ostat ćeš mrtav?

**GLAS:** To sigurno.

**MARKO:** Kako znaš?

**GLAS:** Ne znam točno KAKO znam, ali vjeruj mi da znam. I znam da neću ovdje ostat zauvijek, tako da nam je bolje da iskoristimo ovo vrijeme koje imamo zajedno.

**MARKO:** Za što točno?

**GLAS:** Da me pitaš sve što bi me htio pitati. I da naučimo sve države u Europi.

*(Slijedi montažna sekvenca niza kratkih sličica spojenih muzikom i najčešće odvojenih promjenom projekcije. Elipsom pratimo duži protok vremena.)*

**GLAS:** Ti i ja smo skupa navijali za Barcu i voljeli Messija. *(Na zidu fotografija Barcelonine momčadi s Messijem.)*, ali prije toga sam ja obožavao Zinedinea Zidana. *(Fotografija Zidana.)* A ovo znaš, to sam ti stoput pričao, da mi je kad sam bio mali najdraži klub bio Dinamo. Kad sam imao 10 godina, 1982., oni su osvojili prvenstvo Jugoslavije. *(Na zidu vidimo prvo postavu Dinama pa fotografiju Ćire kako trči, a vijori mu bijeli šal.)*

Vlak, Bračun, Bručić, Hadžić, Bošnjak, Kranjčar, Cerin, Mlinarić i Deverić. I trener Ćiro Blažević.

*(Muzika – prijelaz.*

*Na zidu se vidi velika slijepa karta Evrope. Zemlje se jedna po jedna, kako ih nabrajaju, pale u crvenu boju.*

*Zvuk gitare pa tata počinje nabrajati, nalik na rap.)*

**GLAS:** Češka i Slovačka, Grčka i Njemačka, Norveška!!! Danska, Finska, Švedska, Nizozemska!!!

Da čujem tebe!

**MARKO:** Češka i Slovačka, Grčka i Njemačka, Norveška! Danska, Finska, Švedska, Nizozemskaaaaa!!!

**GLAS:** Rusija, Bjelorusija, Moldavija, Latvija i Litva!!!

*(Svira instrumentalna verzija „Hey Jude“, soundtrack filma čiji kadar vidimo projiciran na zidu.)*

**GLAS:** Najdraži film mi je bio „Royal Tennenbaums“ ili kako su ga kod nas preveli – „Obitelj čudaka“. I volim sve filmove tog redatelja, Wesa Andersona.

*(Na zidu projekcije filmskih plakata za „The Darjeeling Limited“, „Moonrise Kingdom“, „Fantastični mr. Fox“ i „Grand Budapest Hotel“.)*

I volio bih da jednom pogledaš „Big Fish“ i „About Time“ (*Vidimo stop-kadrove iz filmova na zidu*) i da se sjetiš mene.

(*Svjetlosna promjena – slijepa karta.*)

**GLAS:** Estonija – Slovenija, Albanija – Britanija!

**MARKO:** Make-donija!

(*Promjena svjetla, svira pjesma „Ruke“ od Rundeka, vidimo kadrove iz spota pa dio spota za „Poštara lakog sna“ od Pipsa.*)

**GLAS:** Ti znaš da sam obožavao Beatlese i Leonarda Cohena. A od domaćih sam bendova najviše volio Haustor.

I Pipse. Ovo smo znali pjevati, sjećaš se?

(*Pjevaju zajedno s Pipsima refren.*)

**GLAS i MARKO:** Sada znaš da je fajrunt, mjesec je plavi grejpfrut, zibam te ko malu bebu, samo tebi svira bend, samo tebi svira bend, na neeebu!

(*Mrak. Muzika se još čuje u pretapanju.*)

## 6.

(*Marko stoji za katedrom pored profesora Jandreja i štapom pokazuje po slijepoj karti, zemlje se na projekciji pale jedna po jedna.*)

**MARKO (repa):** Češka i Slovačka, Grčka i Njemačka, Norveška! Danska, Finska, Švedska, Nizozemska! Rusija, Bjelorusija, Moldavija, Latvija i Litva! Estonija, Slovenija, Albanija, Britanija, Makedonija! Francuska i Španjolska, Bugarska i Rumunjska, Irska, Poljska, Hrvatska! Mađarska i Turska! I Švicarska! Italija i Belgija, Austrija i Srbija! I Bosna i Hercegovina! Kosovo, Andora, Crna Gora! Malta, Island, Lihtenštajn, Monako, San Marino, Vatikan! Iiiii Luksemburg!!

(*Čuje se pljesak i zvižduci.*)

**PROFESOR JANDREJ:** Bravo, Marko! Bravo! Pa nisi ih morao naučiti napamet! Ali bravo! Genijalno! Pa kako si to uspio?

**MARKO:** Sjetio sam se kako se uči.

**PROFESOR JANDREJ:** I, kako se uči?

**MARKO:** U društvu. I uz puno zezanja. I muzike! I pauza!



**PROFESOR JANDREJ:** Daj, molim te, da čujemo te zemlje još jednom!

**MARKO:** Ajde još jednom, nek' vam bude! Dakle: Češka i Slovačka, Grčka i Njemačka, Norveška!

*(Mrak. U mraku se čuje cijeli razred kako nastavlja pjesmu.)*

## 7.

*(Proscenij, Anja hoda)*

**MARKO:** Anja, čekaj!

**ANJA:** Hej.

**MARKO:** Sorry za ono neki dan.

*(Tišina. Anja gleda u svoje cipele.)*

**MARKO:** Stvarno sam bio kreten. Ali bolje sam. Kunem ti se. Puno sam bolje. Kud si krenula?

**ANJA:** Idem u knjižnicu, 'oćeš sa mnom?

**MARKO:** Moram jurit kući, mama mi je javila da me doma čeka s pohanim i pireom, ali čujemo se kasnije, može?

**ANJA:** Može!

*(Mrak, na zidu vidimo mamu kako poha meso u tavi, zvuk cvrčanja odrezaka u vrućem ulju.)*

## 8.

*(Markova soba.)*

*(Marko sjedi na krevetu i gladi trbuh, očigledno se prejeo. Udahne zrak i glasno se podrigne.)*

**GLAS (kroz smijeh):** Svinjo!!!

**MARKO:** Kad sam pojeo četiri šnicla! I tonu pirea! I skoro cijelu zdjelu zelene salate s kukuruzom. I još sam popio dvije Cedevite. Jedva dišem. Isuse kako sam se uželio pohanog! A kaže mama da će mi sutra napraviti bolonjez.

**GLAS:** Nisi mi još rekao kako je prošlo na geografiji!

**MARKO:** Bez greške! Svih sam se sjetio. Možda sam malo zastao kod Litve, ali potpuno nebitno. Jandrej je bio oduševljen.

**GLAS:** Bravo sine! Bravo! Znam ja da nećeš imati problema sa školom u životu.

**MARKO:** Tata, šta si se ti nadao da ću ja postati jednog dana?

**GLAS:** Sretan čovjek s puno prijatelja!

**MARKO:** Ne, stvarno! Znam da ste mi i ti i mama uvijek govorili da je bitno samo da volim ono što radim, ali jel' postojalo nešto za što si htio da budem? Ili što ti se činilo da bi mi išlo bolje od drugih stvari?

**GLAS:** Ima puno toga što mi se činilo da bi ti odlično radio. Bilo što što uključuje puno energije i radosti! Od plesača do vozača! Od bubnjara do kuhara! Samo slijedi vlastitu radoznalost! Nek' te ona vodi u životu i odvest će te točno tamo gdje trebaš biti. Ne bojim se ja za tebe, ni malo.

**MARKO:** E, a zašto Magnus? I od kud mi je to poznato?

**GLAS:** Magnus i Bunker, oni su radili „Alana Forda“. To mi je oduvijek zvučalo genijalno. Jednostavno mi je to prvo palo na pamet.

**MARKO:** Jesi bio na svom sprovodu?

**GLAS:** Nisam. Čekao sam vas tu.

*(Tišina.)*

A i mama se danas malo pokrenula, jel da?

**MARKO:** Malo. Ali jako malo. Odmah se, nakon što smo pojeli, opet zatvorila u svoju sobu.

**GLAS:** Dat ćemo joj vremena.

*(Na zidu se vidi kadar mame kako leži na krevetu, okrenuta na bok, otvorenih očiju iz kojih tiho klize suze.)*

**GLAS:** Bože, kako je lijepa.

*(Tišina.)*

**MARKO:** Tata, jel' ti tu zapravo moraš čekat dok ti ne oprostite?

**GLAS:** Ne, moram čekati dok sam sebi ne oprostim.

*(Tišina.)*

**GLAS:** A što je s Anjom?

**MARKO:** Kako misliš što je s Anjom? Ništa, dobro je.

**GLAS:** Mislim kad ćeš joj reć' da ju voliš?

**MARKO:** Štaaa? Mi smo samo prijatelji!

**GLAS:** Da, zato što se ti bojiš.

**MARKO:** Ali šta ako sad prohodamo i onda se za dva mjeseca posvađamo i prekinemo, izgubit ću najbolju prijateljicu!

**GLAS:** Ne boj se! Nemoj kretati iz straha. Znaš onu indijansku priču o dva vuka?

**MARKO:** Ne, ne znam je.

*(Na projekciji se izmjenjuju fotografije poglavice i vukova.)*

**GLAS:** Poglavica priča svom sinu:

Znaš, u meni se odvija strašna borba. U meni se bore dva vuka. Jedan je Zlo. On je ljutnja, zavist, pohlepa, samosažaljenje, krivnja, strah, lažni ponos, superiornost nad drugima, oholost i ego.

Drugi vuk je Dobro. On je sreća, mir, ljubav, nada, dobrotu, radost, nježnost, razumijevanje, empatija, istina, povjerenje, velikodušnost i ljubav.

Ista ta borba se odvija i u tebi.

I u svakoj drugoj osobi na ovom svijetu.

Malo su šutjeli, a onda ga sin zabrinuto upita: I koji će vuk pobijediti?

A otac mu odgovori: Onaj kojeg hraniš.

*(Tišina.)*

Ne zaboravi to, Marko, ono što hraniš, to raste. Samo zapamti da između ljubavi i straha uvijek biraš ljubav.

Kao s učenjem, samo makneš strah i otpor i igraš se. I tako sa svim u životu. Glavno je da ništa ne uzmeš preozbiljno.

**MARKO:** Ti mi kažeš.

**GLAS** *(nasmiješi se):* Zato ti i kažem. I tješi me to što si možda ti zauvijek naučio da je najgluplja stvar na svijetu živcirati se oko sitnica. Oko bilo čega, da budemo precizni. Toliko sam zahvalan na vama, na tebi i mami, na svim trenucima koje smo proveli skupa, na prijateljima, na muzici, na moru, na svemu! Bio je to divan život! Divan, divan život!

**MARKO:** Je, tata, je!

**GLAS:** Sine, vrijeme je!

**MARKO:** Tata!!!

**GLAS:** Sine, toliko te volim!

**MARKO:** I ja tebe tata, toliko te volim!

*(Počinje muzika, svjetlost disko kugle, svira Cohenov „Closing Time“, na zidu vidimo tatu, mamu i Marka kako plešu na tu pjesmu i smiju se.)*

*(Mrak.)*

**KRAJ**